



Сімейно-шлюбні відносини : актуальні питання *анотований бібліографічний список*

Вип. 6 / 2026

червень-липень

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. Андрущенко Т. С. Процесуальні аспекти доказування та доведення в цивільному процесі (шлюбні договори) [Електронний ресурс] / Т. С. Андрущенко // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 369-373. *Проаналізовано процесуальні особливості доказування у справах щодо виконання, розірвання та визнання недійсними шлюбних договорів як специфічної категорії сімейно-правових правовідносин. Розкрито зміст понять «докази» та «доведення», а також проаналізовано критерії належності, допустимості, достовірності й достатності доказів у цій категорії справ із урахуванням стандарту «вірогідності доказів». Обґрунтовано дворівневу структуру процесу доказування, що включає формальний етап збирання й подання доказів та аналітичний етап їх правової інтерпретації й формування внутрішнього переконання суду. Підсумовано, що ефективність судового захисту у справах щодо шлюбних договорів значною мірою залежить від якості доказової стратегії сторін і здатності трансформувати фактичні*

обставини у переконливу процесуальну аргументацію. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/52.pdf>

2. Анна Пуртова: Програма «єЯсла» може бути розширена і на тих матерів, які зареєстровані як ФОПи [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 17 черв. [№ 619]. – Електрон. дані. *Як розповіла членкиня фракції «Слуга Народу», заступниця голови парламентського Комітету з питань бюджету Анна Пуртова, у Верховній Раді України (ВР України) зареєстровано законопроект, який дозволить жінкам, що працюють як фізичні особи-підприємці, отримувати державну допомогу в межах державної програми підтримки молодих матерів «єЯсла». Вона зазначила, що триває пошук дієвого механізму контролю виділених коштів для унеможливлення зловживань у цій сфері.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391604>

3. Балаєва К. Офіційні цифри занижені: в Україні різко побільшало бездомних [Електронний ресурс] / Катерина Балаєва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 9 лип. — Електрон. дані. *Вказано, що згідно з дослідженням благодійного фонду «Деполь Україна», проведеного разом із соціологічною групою «Рейтинг» та Інститутом демографії, в Україні може бути від 57 тис. до 121 тис. бездомних людей. Це у кілька разів більше, ніж за офіційною статистикою (на 01.01.2026 зареєстровано лише 12 451 таку особу). У великих містах різниця між реальними оцінками та офіційними даними особливо помітна. У Києві кількість бездомних може бути у шість разів більшою за зареєстровану. Наголошено, що після початку повномасштабного вторгнення кількість людей без житла суттєво зросла. Серед нових груп ризику – внутрішньо переміщені особи (ВПО), які не можуть орендувати житло через високі ціни / труднощі з адаптацією, та ветерани, яким після служби складно повернутися до цивільного життя. Причинами бездомності названо: виховання у дитячих будинках, після виходу з яких частині людей складно інтегруватися у суспільство; втрата житла / зв'язків із родиною через ув'язнення; сімейні конфлікти; втрачена робота за*

відсутності власного житла; залежності, шахрайство; відсутність документів тощо. Зазначено, що в Україні існує законодавча база для підтримки бездомних, яка на практиці має серйозні недоліки. Часто соціальні програми створюють без урахування реальних потреб людей, які втратили житло. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4892915-ofitsiini-tsufry-zanyzheni-v-ukraini-rizko-pobilshalo-bezdomnykh>

4. Боднар Т. В. Правові режими майна в сімейних відносинах за проєктом Цивільного кодексу України [Електронний ресурс] / Т. В. Боднар // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 2, ч. 1. – С. 238-243. *Досліджено положення проєкту Цивільного кодексу України щодо правового регулювання майнових відносин у сімейних правовідносинах. Проаналізовано правові режими майна подружжя, батьків і дітей, а також запропоновано зміни до окремих положень проєкту, зокрема щодо корпоративних прав, спільної власності та використання термінології. Окрему увагу приділено вдосконаленню норм, які регулюють утримання подружжя і дітей, а також майнові відносини, що виникають у результаті спільної праці членів сім'ї. Результати дослідження спрямовані на вдосконалення цивільного законодавства України та підвищення ефективності правового регулювання сімейних майнових відносин.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/357341>

5. Відбулося засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 17 черв. [№ 619]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що 15 червня Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин розглянув на своєму засіданні низку законопроєктів та ухвалив рішення. Зокрема, рекомендувати ВР України проєкт Закону України про внесення змін до Закону України «Про корінні*

народи України» щодо узаконення статусу українців як титульного корінного народу України (реєстр. № 15103 від 27.03.2026), звернутися до Комітету ВР України з питань гуманітарної та інформаційної політики з пропозицією рекомендувати ВР України проєкт Закону України про внесення змін до Сімейного кодексу України та Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" (реєстр. № 15306 від 09.06.2026) та звернутися до Комітету ВР України з питань правової політики з пропозицією врахувати зауваження Комітету при опрацюванні проєкту Закону України про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій (реєстр. № 15300 від 08.06.2026). Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391614>

6. ВС: Право дитини бути заслуханою не може використовуватися стороною через власну недобросовісну поведінку [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 16 черв. – Електрон. дані. Розглянуто позицію Верховного Суду (ВС) щодо реалізації права дитини бути заслуханою у судових спорах, зокрема в сімейних справах щодо дітей. Суд наголошує, що це право не може використовуватися однією зі сторін процесу як інструмент зловживання процесуальними правами або для недобросовісного впливу на хід справи. Водночас підкреслено, що участь дитини в розгляді справи має забезпечуватися з урахуванням її інтересів, віку та процесуальних гарантій, але завжди в межах добросовісного здійснення прав учасниками процесу. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/vs-pravo-ditini-buti-zasluhanoyu-ne-mozhe-vikoristovuvatisya-storonoyu-cherez-vlasnu-nedobrosovisnu-.html>

7. Гаврилов Р. В. Генезис правового регулювання батьківських прав та обов'язків у сімейному праві [Електронний ресурс] / Р. В. Гаврилов // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 1. – С. 177-181. Розглянуто сім'ю як первинний соціальний інститут, що визначає становлення особистості дитини, а реалізація батьківських прав і обов'язків — як ключовий чинник її розвитку. Проаналізовано еволюцію

правового регулювання батьківських прав в Україні через три історичні етапи: дореволюційний, радянський і сучасний, із відображенням трансформації від батьківської влади до принципу батьківської відповідальності та пріоритету найкращих інтересів дитини. Розкрито особливості регулювання у Київській Русі, де батьківські повноваження були широкими, але не завжди чітко визначеними у правовому вимірі. Наголошено, що сучасний розвиток сімейного права України відбувається у напрямі гармонізації з міжнародними стандартами, а також обґрунтовано доцільність закріплення інституту батьківської відповідальності в оновленій структурі Цивільного кодексу України. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/352591>

8. Гаврік Р. О. Теоретичні та нормативно-правові аспекти визначення поняття та видів способів захисту сімейних прав та інтересів учасників фактичних шлюбних відносин (у світлі рекодифікації цивільного права) [Електронний ресурс] / Р. О. Гаврік // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 390-395. Досліджено проблематику визначення способів захисту сімейних прав учасників фактичних шлюбних відносин у чинному сімейному законодавстві України та проєкті Цивільного кодексу в межах рекодифікації. Обґрунтовано, що чинні механізми захисту є фрагментарними та здебільшого обмежуються встановленням юридичних фактів або окремих правовідносин, тоді як проєкт кодифікації пропонує системний підхід до класифікації способів захисту. Проаналізовано запропоновану модель, яка включає визнання права, примусове виконання обов'язку, припинення, зміну та анулювання правовідносин як універсальні інструменти захисту прав у фактичних шлюбних союзах. Наголошено, що така трансформація спрямована на підвищення ефективності судового захисту, однак потребує узгодження з чинними принципами сімейного права та гарантіями правової визначеності. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/55.pdf>

9. Гірак Г. Зміни у липні 2026: тарифи, пенсії, виплати військовим і переселенцям [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 30 черв. — Електрон. дані. *Вказано, що в липні можуть зрости ціни на водопостачання та водовідведення в деяких українських містах, адже під час воєнного стану право встановлювати тарифи для великих водоканалів перейшло до місцевої влади. Зміни вже діють або готуються у Тернополі, Дніпрі, Луцьку, Ужгороді, Кривому Розі, Одесі та Павлограді; у Києві ці тарифи поки не змінюватимуть. Столична влада планує з 15.07.2026 підняти вартість проїзду в комунальному транспорті до 30 грн; пільги для молоді та пенсіонерів збережуться. З липня бійці отримуватимуть гроші за новою системою, запровадженою з 01.06.2026. Військовим, які не мають додаткових нагород, щомісяця доплачуватимуть по 10 тис. грн. Разом із базовим грошовим забезпеченням (20 тис. грн), мінімальна щомісячна виплата складе від 30 тис. грн. За бойові завдання платитимуть окремо: 20 тис. грн за добу за повернення позицій і 40 тис. грн за добу за штурм. У липні продовжують діяти весняні правила виплат для внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Максимальний термін допомоги подовжили з 24 до 30 місяців; без нової заяви гроші й надалі нараховуватимуть: пенсіонерам, людям із інвалідністю I та II груп, дітям із інвалідністю, сиротам і дітям без піклування, прийомним батькам та опікунам. Із 17 липня пільгова іпотека «ЄОселя» стане доступнішою для ветеранів, родин загиблих воїнів і деяких резервістів: перші 10 років держава компенсуватиме ставку до 3 % річних, а з 11-го року - до 6 %. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4890482-zminy-u-lypni-2026-taryfy-pensii-vyplaty-viiskovym-i-pereselentsiam>*

10. Данченко О. Застосування штучного інтелекту у сфері допоміжних репродуктивних технологій в Україні: правові реалії, виклики та перспективи [Електронний ресурс] / Ольга Данченко // Юрид. практика. – 2026. – 19 черв. — Електрон. дані. *Висвітлено правові питання*

використання штучного інтелекту (ШІ) в медицині, зокрема у сфері репродуктивної медицини. Розглянуто питання законодавчого врегулювання інтеграції ШІ в медицину та проаналізовано положення схваленої у 2020 р. Концепції розвитку ШІ як одного з пріоритетних напрямів у сфері науково-технічних досліджень, метою якої є визначення пріоритетних основних завдань розвитку технологій ШІ для задоволення прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб і побудови конкурентоспроможної національної економіки. Визначено, що ШІ являє собою потужний перспективний інструмент у сфері допоміжних репродуктивних технологій (ДРТ), який підвищує ймовірність успішного настання вагітності та оптимізує процеси лікування безпліддя завдяки аналізу величезних масивів медичних даних. Водночас вказано на ключові правові виклики на перетині ШІ та ДРТ і досліджено судову практику щодо використання ШІ. Зроблено висновок про необхідність прийняття двох взаємопов'язаних законів: Закону про ДРТ, який містив би окрему главу для врегулювання наступних питань: інформована цифрова згода пацієнта, відповідальність за алгоритмічну помилку, стандарти захисту генетичних даних та обов'язковий людський нагляд над рішеннями ШІ, та Закону про ШІ, що дасть змогу захистити права пацієнтів від ризиків, які може нести ШІ, а також від зловмисного використання таких технологій. Текст: <https://pravo.ua/zastosuvannia-shituchnoho-intelektu-u-sferi-dopomizhnykh-reproduktyvnykh-tekhnologii-v-ukraini-pravovi-realii-vyklyky-ta-perspektyvy/>

11. Декриміналізація порнографії та захист дітей: що насправді ухвалила Верховна Рада [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 15 лип. — Електрон. дані. Окреслено ключові положення законопроекту № 15294 щодо змін до Кримінального кодексу України (КК України) в частині охорони суспільної моралі, ухваленого Верховною Радою України (ВР України) у першому читанні. Зазначено, що проєкт має на меті привести українське право у відповідність до стандартів Ланцаротської конвенції та Директиви 2011/93/ЄС, а також містить чітке розмежування між

добровільним створенням контенту повнолітніми особами та тяжкими злочинами: дитячою порнографією, примусом і насильством. Наголошено, що законопроект пропонує декриміналізацію, а не легалізацію порнографії, тобто передбачає декриміналізацію окремих дій, пов'язаних із порнографічним контентом, якщо вони відбуваються за добровільною участю повнолітніх осіб і не пов'язані з його поширенням серед дітей чи іншими суспільно небезпечними діяннями. Вказано, що режим часткової декриміналізації (де карається лише дитяча порнографія, насильство та розповсюдження без згоди) діє у більшості країн Європейського Союзу (ЄС), зокрема в Австрії, Данії, Франції, Німеччині та Швейцарії. Окрім того, довідка щодо відповідності проєкту зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, зокрема міжнародно-правовим, та праву ЄС підтвердила, що проєкт № 15294 не суперечить Угоді про асоціацію та міжнародним зобов'язанням України, навпаки, він краще реалізує вимоги Конвенції Організації Об'єднаних націй (ООН) про права дитини, захищаючи дітей від сексуальних зловживань. Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/366640-dekryminalizatsiia-pornohrafii-ta-zakhyst-ditei-shcho-naspravdi-ukhvalyla-verkhovna-rada>

12. Дереш В. С. Партнерство сім'ї та школи як детермінанта успішної інклюзивної освіти [Електронний ресурс] / В. С. Дереш // Пед. альм. – 2026. – № 61. – С. 190-195. Схарактеризовано інклюзивну освіту як ключовий напрямок сучасної освітньої політики, що забезпечує рівний доступ до якісної освіти всім дітям незалежно від їхніх особливостей розвитку. Розглянуто роль батьків у реалізації інклюзивного підходу, сучасні стратегії взаємодії з освітніми закладами, модель участі за Дж. Епштейн та ключові проблеми, що виникають у цьому процесі. Проаналізовано три рівні участі батьків дітей з особливими освітніми потребами у шкільному житті їх дітей: інформаційний (передбачає пасивне споглядання), консультативний (батьки виявляють інтерес до навчання дітей) і активний (батьки займають активну позицію щодо розвитку і навчання дітей).

Визначено основні проблеми, які перешкоджають повноцінній участі батьків і запропоновано можливі шляхи подолання цих перешкод через системні зміни в державній політиці, підвищення кваліфікації педагогів та розбудову спільнот підтримки. Наголошено на потребі визнання батьків рівноправними партнерами у створенні дійсно інклюзивного освітнього середовища, що сприяє всебічному розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Текст : <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/715>

13. Заставенко А. В. Дистанційні форми застосування альтернативних способів захисту сімейних прав [Електронний ресурс] / А. В. Заставенко // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 407-413. *Досліджено дистанційні форми застосування альтернативних способів захисту сімейних прав в умовах цифровізації та проаналізовано особливості онлайн-врегулювання спорів як різновиду альтернативного вирішення конфліктів. Особливу увагу приділено дистанційній медіації, проблемам забезпечення конфіденційності, захисту персональних даних, дотриманню принципів добровільності та пріоритету найкращих інтересів дитини, а також визначенню правового статусу онлайн-медіатора. Проаналізовано сучасний стан правового регулювання онлайн-медіації в Україні та зарубіжний досвід застосування цифрових платформ у США, Канаді та Австралії, що дало змогу виявити наявні законодавчі прогалини. Зроблено висновок про необхідність нормативного закріплення дистанційних форм альтернативного захисту сімейних прав і вдосконалення національного законодавства з метою забезпечення доступності, ефективності та інформаційної безпеки відповідних процедур.* Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/58.pdf>

14. Карташ Н. І. Додаткові витрати на дитину: поняття, види, підстави стягнення [Електронний ресурс] / Н. І. Карташ, Х.Ю. Тарасенко // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 419-424. *Вивчено правову природу додаткових витрат на дитину як важливий механізм забезпечення найкращих інтересів дитини у*

сімейному праві України. На підставі аналізу наукових підходів, судової практики та правових позицій Верховного Суду виокремлено основні ознаки додаткових витрат на дитину, здійснено їх класифікацію та визначено особливості доказування у справах цієї категорії. Особливу увагу приділено критеріям визначення розміру додаткових витрат з урахуванням принципу рівної батьківської відповідальності та реальних можливостей сторін. Запропоновано визначення додаткових витрат на дитину як обґрунтованих витрат, необхідних для задоволення освітніх, медичних, соціальних, духовних та інших потреб дитини понад її базові потреби, які підлягають стягненню окремо від аліментів. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/60.pdf>

15. Катишев К. ЄС позбавить захисту українців призовного віку [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 26 черв. — Електрон. дані. Наведено коментарі єврокомісара з питань міграції Магнуса Бруннера на брифінгу у Брюсселі про те, що Європейська комісія (ЄК) пропонує продовжити ще на один рік – до 04.03.2028 – дію механізму тимчасового захисту для біженців із України, проте з переліку осіб, які можуть розраховувати на притулок, будуть виключені чоловіки призовного віку. За його словами, пропозиція передбачає, що тимчасовий захист не повинен надаватися новоприбулим особам, яким не дозволено виїжджати з України через їхні військові зобов'язання згідно з українським законодавством і це те, про що просила Україна. На думку єврокомісара, таке рішення захистить сім'ї, які побудували життя в Європі та інтегрувалися в приймаючі суспільства (знайшли роботу, роблять внесок в економіку ЄС, вивчають мову, відвідують школу, відкривають бізнес). Вказано, що Рада ЄС має обговорити та затвердити пропозицію ЄК в липні, а якщо не вдасться – то у вересні. Текст: <https://ua.korrespondent.net/world/4889373-yes-pozbavyt-zakhystu-ukraintsiv-pryzovnoho-viku>

16. Катишев К. У Європі показали проєкт житла для тисяч переселенців із Маріуполя [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 26 черв. — Електрон. дані. *Вказано, що на міжнародній конференції з відновлення України (URC 2026) у Гданську європейським фінансовим інституціям презентували програму «Мій дім. Україна», яка передбачає створення житлових кварталів (3612 квартир) у Білій Церкві, Василькові, Боярці, Львові, Миколаєві та Чернівцях для 10 500 внутрішньо переміщених українців із Маріуполя. Зазначено, що пілотний проєкт у Білій Церкві для понад 10 тис. маріупольців передбачає будівництво 44 житлових будинків на 1187 квартир; його реалізовує Маріупольська міська військова адміністрація (МВА) спільно з Київською обласною військовою адміністрацією (КОВА) за участю Міністерства розвитку громад і територій, Білоцерківської міської ради, Донецької ОВА та за підтримки групи «Метінвест». За словами начальника Маріупольської МВА В. Бойченка, вже понад 12 тис. сімей подали заявки на отримання житла, тому місто розраховує на залучення міжнародного фінансування для масштабування програми.* Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4889358-u-yevropi-pokazaly-proiekt-zhytla-dlia-tysiach-pereselentsiv-iz-mariupolia>

17. Катишев К. Україна отримала \$600 млн від Світового банку [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 1 лип. — Електрон. дані. *Як повідомила Прем'єр-міністр Юлія Свириденко в Телеграм, від Міжнародного банку реконструкції та розвитку в межах спільного зі Світовим банком проєкту «SPIRIT» до державного бюджету України надійшло майже \$600 млн для фінансування соціальних виплат для понад 1 млн найбільш вразливих категорій українців. За її словами, фінансування включає \$300 млн за підтримки японських гарантій, \$298,75 млн за підтримки двосторонніх гарантій уряду Великої Британії. Очільниця уряду зазначила, що фінансування покриватиме 18 видів соціальних виплат: допомогу сім'ям із дітьми, дітям із тяжкими*

захворюваннями, дітям-сиротам, які перебувають у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, особам із інвалідністю, багатодітним родинам, оплату послуги «муніципальна няня», допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею одnorічного віку, програму «ЄЯсла» й інші програми соціальної підтримки, що фінансуються з державного бюджету та не пов'язані з військовими цілями. Текст: <https://ua.korrespondent.net/business/financial/4890719-ukraina-otrymala-600-mln-vid-svitovoho-banku>

18. Коли можливе усиновлення дитини загиблого або зниклого безвісти військового [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2026. – 22 черв. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства внутрішніх справ (МВС), сам факт загибелі чи зникнення безвісти одного з батьків не означає автоматичного усиновлення. Згідно зі ст. 207 Сімейного кодексу України (СК України), усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки або сина і здійснюється виключно в найкращих інтересах дитини для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя. Важливе значення має ст. 217 СК України, яка передбачає, що усиновлення здійснюється за вільною згодою батьків дитини. Водночас ст. 219 СК України визначає випадки, коли така згода не потрібна. Зокрема, якщо батьки: невідомі; визнані безвісно відсутніми; визнані недієздатними; позбавлені батьківських прав; або існують інші передбачені законом підстави. Також суди враховують ст. 224 СК України, яка зобов'язує оцінити стан здоров'я, сімейний та матеріальний стан заявника, мотиви усиновлення, умови проживання, ставлення до дитини та інші обставини, що мають значення для її майбутнього. Текст: https://zib.com.ua/ua/173079-koli_mozhlive_usinovlennya_ditini_zagiblogo_abo_zniklogo_bez.html

19. Кравченко Ю. Бренд як предмет спору: поділ торговельних марок та ІР-активів у сімейних і корпоративних конфліктах [Електронний ресурс] / Юлія Кравченко // Юрид. газ. – 2026. – 19 черв. – Електрон. дані. Розглянуто правовий аспект розподілу об'єктів

інтелектуальної власності (ІВ), насамперед торговельних марок і брендів, у разі сімейних і корпоративних спорів. Наголошено, що бренд є цінним нематеріальним активом бізнесу, тому його поділ потребує особливого правового підходу. Акцентовано на проблемі визначення належності прав на торговельну марку, оцінки її вартості та способів розподілу між сторонами конфлікту. Увагу приділено питанням компенсації, спільного володіння, передачі прав і врахуванню майбутніх доходів від використання об'єктів ІВ. Підкреслено важливість належного оформлення прав на ІР-активи та використання механізмів їх захисту для мінімізації ризиків під час розлучення, поділу бізнесу чи корпоративних конфліктів. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/brend-yak-predmet-sporu-podil-torgovelnih-marok-ta-ipaktiviv-u-simeynih-i-korporativnih-konfliktah.html>

20. Кузьменко О. В. Електронні реєстри та цифрові сервіси у сфері сімейних правовідносин: проблеми захисту персональних даних дітей і батьків [Електронний ресурс] / О. В. Кузьменко // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 1. – С. 251-255. У ході дослідження виявлено невизначеність меж реалізації батьківських прав щодо доступу та контролю за персональними даними дитини, що створює напруження між обов'язком захисту інтересів дитини та її правом на приватність. Констатовано відсутність у законодавстві України спеціальних норм щодо обробки даних дітей і порядку надання згоди, що призводить до колізій між нормами різних галузей права та проблем у практиці доступу до інформації в державних електронних системах. Зроблено висновок про необхідність запровадження чітких процедур доступу батьків до персональних даних дітей із урахуванням найкращих інтересів дитини, судових рішень та рішень органів опіки. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/352607>

21. Курашина О. В Україні різко зростають соцвиплати: у Раді підтримали масштабну реформу соцдопомоги [Електронний ресурс] /

Олена Курашина // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 12 лип. — Електрон. дані. Як повідомив голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев, в Україні планують змінити підхід щодо нарахування державної соціальної допомоги для сімей, які виховують дітей з інвалідністю, а також для людей, які мають інвалідність із дитинства. Виплати пропонують прив'язати не до прожиткового мінімуму, як це відбувається зараз, а до розміру мінімальної заробітної плати. Нові правила запрацюють після ухвалення законопроекту № 14191 ВР України у другому читанні. Документ також передбачає розвиток сучасних сервісів для сімей. Серед запланованих напрямів — програми раннього втручання, інклюзивний супровід, послуги розвитку дітей та тимчасовий догляд за принципом «перепочинку для батьків». Очікується, що такі послуги допоможуть зменшити психологічне навантаження на родини, які постійно доглядають за дітьми або дорослими людьми з інвалідністю. Текст: <https://fakty.ua/475056-v-ukraine-rezko-vyrastut-socvyplaty-v-rade-podderzhali-masshtabnuyu-reformu-socpomocshi>

22. КЦС ВС: закон наділяє дитину, яка досягла 14 років, правом на самостійне визначення її місця проживання [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 13 лип. — Електрон. дані. Подано висновок Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (КЦС ВС) у постанові від 20. 05. 2026 у справі № 195/533/24 за позовом матері про відібрання дочки в баби. Зазначено, що спір виник після того, як рішення про позбавлення позивачки батьківських прав було скасоване в апеляційному порядку, проте баба, яка була призначена опікуном на період позбавлення матері батьківських прав, відмовлялася добровільно повернути дитину та перешкоджала їхньому спілкуванню. Суд постановив, що передбачене ст. 163 Сімейного кодексу України право батьків на відібрання дитини стосується виключно малолітніх осіб, тоді як дитина у віці від 14 до 18 років вже наділена правом на вибір місця проживання, таким чином, при вирішенні подібних спорів визначальним є волевиявлення самої дитини, якщо

воно не суперечить її якнайкращим інтересам. Текст: <https://pravo.ua/ktss-vs-zakon-nadiliaie-dytynu-iaka-dosiahla-14-rokiv-pravom-na-samostiine-vyznachennia-ii-mistsia-prozhyvannia/>

23. Лаговська Н. В. Правове регулювання шлюбних договорів: українські реалії та європейський досвід [Електронний ресурс] / Н. В. Лаговська, Д. А. Інгульська // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 1. – С. 256-261. *Проаналізовано сучасний стан правового регулювання шлюбних договорів в Україні та порівняно його з європейським досвідом. Виявлено ключові проблеми національної практики, зокрема відсутність єдності судового підходу, складність оцінювання добросовісності сторін і забезпечення балансу між автономією волі подружжя та захистом їхніх прав та інтересів. Проаналізовано підходи держав ЄС, де шлюбні договори регулюються більш детально та підтримуються усталеною судовою практикою, зокрема через встановлення критеріїв допустимості умов і захист економічно слабшої сторони. Зроблено висновок про необхідність удосконалення національного законодавства та формування чітких стандартів судового тлумачення для підвищення правової визначеності й ефективності інституту шлюбного договору.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/352608>

24. Менджул М. В. Проблемні аспекти встановлення юридичного факту про фактичні шлюбні відносини в умовах війни [Електронний ресурс] / М. В. Менджул // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 451-456. *Досліджено проблемні аспекти встановлення юридичного факту фактичних шлюбних відносин в умовах воєнного стану та проаналізовано особливості судового захисту прав осіб, один із яких загинув під час виконання військового обов'язку. Обґрунтовано правові засади визнання фактичних шлюбних відносин, проаналізовано наукові підходи до їх термінологічного визначення та доведено доцільність використання поняття «фактичні шлюбні відносини». Особливу увагу приділено правовим позиціям Верховного Суду щодо критеріїв*

встановлення факту проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу та оцінки належності й достатності доказів. Зроблено висновок про необхідність формування єдиних підходів до доказування фактичних шлюбних відносин з метою забезпечення ефективного захисту майнових прав та інтересів членів сім'ї в умовах війни. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/65.pdf>

25. Мир через право: військові конфлікти та виклики правосуддя : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 10.12.2024 р.) / НАН України, Київ. ун-т права ; [за заг. ред. Ю. Бошицького]. — Вінниця : Твори, 2025. — 253 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A845666** *Висвітлено питання міжнародного гуманітарного права, санкційної політики, судової реформи, забезпечення прав людини, кримінально-правової й адміністративної відповідальності, а також соціально-економічних викликів, спричинених агресією РФ проти України. Особливу увагу приділено правовим механізмам захисту національних інтересів України, перспективам впровадження військових судів, питанням мобілізації, гібридним загрозам, дотриманню міжнародних конвенцій, а також викликам у сфері прав людини, гендерної рівності, медіа-грамотності та боротьбі з дезінформацією.*

26. Мін'юст оновив порядок вчинення окремих нотаріальних дій [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 16 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про Наказ Міністерства юстиції України "Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України", який набрав чинності 13.06.2026. Документом оновлено порядок оформлення окремих нотаріальних дій і запроваджено обов'язкове нотаріальне посвідчення згоди замість засвідчення справжності підпису на заяві для низки майнових правочинів. Зміни стосуються операцій із майном дітей, спільним майном подружжя та майном, переданим в управління чи заставу. Також визначено випадки, коли згода другого з батьків не потрібна, зокрема якщо він зник безвісти, перебуває в полоні або тривалий час не бере участі у*

вихованні дитини. Посвідчені раніше заяви про згоду залишаються чинними, а органи місцевого самоврядування (ОМС) не уповноважені посвідчувати такі згоди. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/minyust-onoviv-poryadok-vchinennya-okremih-notarialnih-diy.html>

27. Парламент підтримав за основу законопроект про посилення відповідальності за дитячу порнографію [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 14 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) у першому читанні законопроекту №15294, який передбачає посилення кримінальної відповідальності за виготовлення, зберігання та розповсюдження дитячої порнографії, а також за інші злочини, пов'язані із сексуальною експлуатацією дітей. Зазначено, що документ покликаний посилити захист малолітніх і неповнолітніх осіб шляхом підвищення відповідальності за залучення дітей до надання сексуальних послуг, поширення серед них порнографічної продукції, втягнення у проституцію та інші злочини сексуального характеру. Окреслено комплексні зміни до статей 301 – 303 Кримінального кодексу України (КК України), передбачені в проекті, а також відзначено, що водночас законопроект пропонує декриміналізувати дії, пов'язані з виготовленням, зберіганням, перевезенням, пересиланням, ввезенням, збутом і розповсюдженням порнографічної продукції серед повнолітніх осіб.* Текст: <https://pravo.ua/parlament-pidtrymav-za-osnovu-zakonoproiekt-pro-posylennia-vidpovidalnosti-za-dytiachu-pornohrafiuu/>

28. Понад 147 тисяч родин з дітьми отримують підвищену допомогу [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2026. – 2 лип. [№ 138]. – Електрон. дані. *Як наголосила Прем'єрміністр України Юлія Свириденко, пів року тому Кабінет Міністрів України (КМ України) запровадив нові види дитячих виплат й істотно збільшив розмір допомоги після народження дитини. Наголошено, що уряд продовжує розбудовувати системну державну політику підтримки української родини з дітьми. «Кожна українська родина, яка в цей важкий час створює нове життя, викликає щире*

захоплення. Завдання уряду — підтримати українців. Тих, кому ця допомога справді потрібна. Тому ми послідовно будуємо систему, у якій допомога сім'ям із дітьми є не одноразовим рішенням, а довгостроковою державною політикою», — акцентувала очільниця уряду та назвала головні підсумки запроваджених рішень. Зокрема 147 тис. родин уже отримують підвищену допомогу для догляду за дитиною; виплати нараховують щомісяця протягом першого року життя дитини (7 тис. грн для всіх родин або 10,5 тис. грн для родин, які виховують дитину з інвалідністю); 10 тис. родин уже скористалися програмою «ЄЯсла». Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/pomad-147-tisyach-rodin-z-ditmi-otrimuyut-pidvishe/>

29. Попович К. Г. Спадкування партнерів у фактичних шлюбних відносинах в умовах цифровізації [Електронний ресурс] / К. Г. Попович // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. — Ужгород, 2026. — № 93, т. 1. — С. 469-474. Вивчено особливості спадкування у фактичних шлюбних відносинах в умовах цифровізації та проаналізовано вплив цифрової трансформації на майнові права партнерів, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. Особливу увагу приділено правовому режиму цифрових активів, проблемам їх включення до складу спадщини, а також питанням визначення прав фактичного подружжя на криптовалюту, електронні облікові записи, цифровий контент та інші нематеріальні активи. Досліджено сучасні підходи до правового регулювання спадкування цифрової власності, виявлено прогалини національного законодавства та проблеми гармонізації міжнародних і внутрішньодержавних норм у цій сфері. Зроблено висновок про необхідність удосконалення законодавства щодо спадкування цифрових активів і запровадження ефективних механізмів правового захисту учасників фактичних шлюбних відносин в умовах розвитку цифрового суспільства. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/68.pdf>

30. Про заповіт подружжя як інструмент спадкового планування розповідь адвокат [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. — 2026. — 24 черв.

– Електрон. дані. *Йдеться про вебінар «Заповіт подружжя як інструмент спадкового планування. Що врахувати адвокату», який відбудеться 24 червня, у Вищій школі адвокатури. У межах заходу будуть розглядатися питання: місце заповіту подружжя, як інституту, серед інших норм глави 85 Цивільного кодексу України; практичні аспекти застосування заповіту подружжя як інструмента спадкового планування; фактори, які безпосередньо впливають на «надійність» спільного заповіту подружжя як інструмента спадкового планування; заповіт подружжя як інструмент в розрізі досяжності цілей спадкового планування; деякі аспекти судової практики щодо спільного заповіту подружжя (релевантні рішення) тощо.*

Текст:

<https://zib.com.ua/ua/173118-pro-zapovit-podruzzhzha-yak-instrument-spadkovogo-planuvannyi.html>

31. Про роль адвоката в сімейній медіації та інтереси дитини — вебінар [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2026. – 17 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про вебінар «Адвокат у сімейній медіації: як з'ясовуються та враховуються інтереси дитини», на якому обговорювалися такі питання: мета сімейної медіації; потреби дітей у сімейних конфліктах та формати участі дітей у процедурі сімейної медіації; дитина як сторона процедури: обсяг дієздатності, можливість прийняття рішень; дитина як учасник процедури: зустріч медіатора з дитиною та стадії залучення дитини до процедури.*

Текст:

<https://zib.com.ua/ua/173012-pro-rol-advokata-v-simeyniy-mediatsii-ta-interesi-ditini-veb.html>

32. Самілик Л. О. Проблемні аспекти виконавчого провадження щодо стягнення аліментів [Електронний ресурс] / Л. О. Самілик // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 1. – С. 311-316. *Проаналізовано проблемні аспекти виконання судових рішень у справах про стягнення аліментів як ключового механізму забезпечення права дитини на утримання. Наголошено, що ефективність захисту у таких справах визначається не ухваленням рішення, а його реальним і своєчасним виконанням. Досліджено чинне законодавство, судову практику та*

діяльність органів примусового виконання, а також виокремлено основні проблеми, зокрема встановлення доходів боржника, його ухилення від сплати аліментів і недосконалість механізмів розшуку майна. Зроблено висновок про необхідність удосконалення правового регулювання та координації між відповідними органами для підвищення ефективності виконання рішень і захисту інтересів дитини. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/352629>

33. Семенюта О. Законопроект № 15350: між процесуальною прогалиною та захистом найкращих інтересів дитини [Електронний ресурс] / Олена Семенюта // Юрид. газ. – 2026. – 2 лип. — Електрон. дані. Проаналізовано положення законопроекту № 15350, спрямованого на вдосконалення правового регулювання розгляду сімейних спорів, пов'язаних із захистом прав та найкращих інтересів дитини. Досліджено існуючі процесуальні прогалини, які ускладнюють ефективний судовий захист прав дитини, а також оцінено запропоновані законодавчі зміни крізь призму принципу забезпечення найкращих інтересів дитини, закріпленого у міжнародному та національному праві. Увагу приділено співвідношенню процесуальних гарантій учасників судового процесу із необхідністю оперативного вирішення спорів, що стосуються дітей. Обґрунтовано, що запропоновані законодавчі новели покликані усунути окремі недоліки чинного процесуального законодавства, однак їх практична реалізація потребує належного нормативного уточнення та узгодження із принципами справедливого судочинства. Наголошено, що подальше вдосконалення процесуальних механізмів має здійснюватися з урахуванням міжнародних стандартів захисту прав дитини, забезпечення балансу між процесуальною економією, правовою визначеністю та ефективним судовим захистом. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/zakonoprojekt--15350-mizh-procesualnoyu-progalinoyu-ta-zahistom-naykrashchih-interesiv-ditini.html>

34. Ставичний П. І. Гарантії соціального захисту повнолітніх дітей загиблого військовослужбовця в контексті ст. 46 Конституції

України [Електронний ресурс] / П. І. Ставичний // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 2, ч. 1. – С. 482-487. *Досліджено особливості правового статусу повнолітніх дітей загиблих військовослужбовців у системі соціального захисту України. Проаналізовано конституційні та законодавчі засади соціального забезпечення членів сімей військовослужбовців, які загинули під час виконання обов'язків військової служби, та виявлено наявні прогалини і колізії у правовому регулюванні. Встановлено, що після досягнення повноліття діти загиблих військовослужбовців часто втрачають частину соціальних гарантій, що потребує переосмислення з позицій принципів рівності, соціальної справедливості та пропорційності. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів соціального забезпечення повнолітніх дітей загиблих військовослужбовців з метою усунення дискримінаційних підходів та забезпечення належного захисту їхніх прав. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/357418>*

35. Сьогодні розпочинається Тиждень спадкового права [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2026. – 22 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що 22.06.2026 розпочинається Тиждень спадкового права — професійний захід, який проводить Комітет Національної Асоціації адвокатів України (НААУ) з питань цивільного права та процесу. У межах заходу будуть розглядатися ключові питання спадкового права, зокрема порядок відкриття спадщини, особливості спадкування за заповітом і за законом, спадкування аліментів, а також актуальна судова практика у сфері захисту спадкових прав. Обговорюватимуться проблеми пропуску строків для прийняття спадщини та механізмів їх поновлення. Увагу приділять важливості правової освіти населення для забезпечення належної реалізації спадкових прав і запобігання правовим конфліктам у сфері спадкування. Текст: <https://zib.com.ua/ua/173078-sogodni-rozpochinaetsya-tizhden-spadkovogo-prava.html>*

36. Тимошенко О. А. Спільна сумісна власність подружжя в механізмі державної реєстрації речових прав в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення [Електронний ресурс] / О. А. Тимошенко // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 481-487. *Висвітлено законодавчі та доктринальні засади спільної сумісної власності подружжя в контексті її відображення у системі державної реєстрації речових прав. Проаналізовано особливості правового режиму майна подружжя, судову практику та проблеми, пов'язані з існуванням «невидимого» співвласника при одноособовому титульному записі. Обґрунтовано необхідність запровадження моделі двосуб'єктного запису права власності, синхронізації реєстрів і механізмів електронної згоди на розпорядження спільним майном. Запропоновано комплекс заходів щодо вдосконалення реєстраційної системи, спрямованих на підвищення публічної достовірності, захист прав подружжя та забезпечення передбачуваності цивільного обороту.* Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/70.pdf>

37. Тодуа Ш. Р. Критерії співвідношення забезпечення найкращих інтересів дитини та батьківських прав в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Ш. Р. Тодуа // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 488-494. *Досліджено особливості забезпечення найкращих інтересів дитини та реалізації батьківських прав в умовах воєнного стану, спричиненого збройною агресією РФ проти України. Проаналізовано колізії між правами батьків і необхідністю гарантування безпеки дитини у випадках евакуації, переміщення та тимчасового влаштування, а також визначено потребу в оцінці пропорційності обмежень батьківських прав. Обґрунтовано необхідність формування критеріїв найкращих інтересів дитини та розроблення алгоритмів діяльності органів державної влади в умовах підвищеної небезпеки. Зроблено висновок про доцільність створення уніфікованої європейської моделі захисту прав дітей і забезпечення права на*

сімейне життя в умовах воєнного стану. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/71.pdf>

38. У Верховній Раді відкрили Простір для дітей і батьків та зареєстрували законопроект на підтримку батьківства [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 3 лип. [№ 632]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у парламенті за участі Голови Верховної Ради України (ВР України) Руслана Стефанчука та керівника Апарату ВР України В'ячеслава Штучного відкрили Простір для дітей і батьків, створений Апаратом ВР України спільно з ЮНІСЕФ. Простір доступний для користування народними депутатами з дітьми віком від народження до двох років. У ньому створено локації для ігор, сну, годування та гігієни, що дозволяє поєднувати професійну діяльність із турботою про дітей. Напередодні відкриття Простору у ВР України зареєстровано законопроект щодо забезпечення гарантій трудових прав народних депутатів України (№ 15371), який пропонує створити умови для поєднання виконання депутатських повноважень із батьківськими обов'язками. Законопроект, зокрема, передбачає можливість перебування народних депутатів разом із дітьми віком до двох років на відкритих засіданнях комітетів ВР України та тимчасових слідчих комісій (ТСК), а також користування спеціально облаштованим Простором для дітей і батьків. Окремі положення документа також визначають механізм забезпечення участі народних депутатів із дітьми віком до двох років у відкритих пленарних засіданнях ВР України після скасування воєнного стану.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391818>

39. Угриновська О. І. Захист прав та інтересів стягувача аліментів у разі перебування боржника за кордоном: особливості правозастосування в умовах воєнного стану в Україні [Електронний ресурс] / О. І. Угриновська, Б. Р. Оліярник // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 495-502.

Досліджено особливості реалізації аліментних зобов'язань у разі перебування боржника за межами України та механізми захисту прав стягувача. Проаналізовано вітчизняні моделі стягнення аліментів, особливості перегляду судового наказу та процедури виконання рішень про стягнення аліментів за кордоном. Розкрито специфіку застосування міжнародно-правових інструментів, зокрема положень міжнародних конвенцій, а також роль Міністерства юстиції України у процедурах визнання та виконання іноземних судових рішень. Обґрунтовано, що ефективний захист права дитини на належне утримання в умовах воєнного стану та міграційних процесів потребує комплексного застосування національних і міжнародних правових механізмів. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/72.pdf>

40. Хлистік М. А. Встановлення факту батьківства: теоретичний та практичний аспекти [Електронний ресурс] / М. А. Хлистік // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 1. – С. 358-363. Досліджено теоретичні та практичні аспекти встановлення факту батьківства у судовому порядку, з акцентом на розмежуванні процедур визнання батьківства щодо живої особи та встановлення факту батьківства після смерті чоловіка. Проаналізовано значення цієї категорії справ в умовах воєнного стану, особливо у випадках загибелі військовослужбовців, коли судові рішення стає підставою для реалізації соціальних і майнових прав дитини. Розглянуто підходи Верховного Суду щодо доказування, де поряд із ДНК-експертизою допускається комплексна оцінка інших доказів. Зроблено висновок про важливість усталеної судової практики та ефективних процесуальних механізмів як гарантії захисту прав дітей та забезпечення їх правового статусу. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/352657>

41. Чижов Д. А. Гендерна рівність та заборона дискримінації : підручник / Д. А. Чижов ; НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. — Харків : Майстер книг, 2025. — 303 с. **Шифр зберігання**

в Бібліотеці: БЗ78769 Розкрито основні концепти рівності, справедливості та недискримінації. Проаналізовано нормативно-правові акти, судову практику, міжнародні стандарти, рекомендації органів ООН, Ради Європи та Європейського Союзу (ЄС). Особливу увагу приділено тендерній рівності, протидії дискримінації за ознаками статі, віку, національності, релігії, інвалідності, сексуальній орієнтації та іншими ознаками. Підручник розроблено з урахуванням сучасних викликів, зокрема розвитку антидискримінаційної політики в умовах війни, реформування сектора безпеки та правосуддя, а також інтеграції європейських стандартів у національну правову систему.

42. Шевчук А. В Україні впала кількість заяв про домашнє насилля – Опендатабот [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 29 черв. — Електрон. дані. Вказано, що в Єдиному державному реєстрі випадків домашнього насильства за ознакою статі з 2021 р. зареєстровано 1 103 032 звернення. Найбільше випадків зафіксовано в 2021р. - 284,2 тис. Надалі щорічно кількість випадків спадає. Вказано, що здебільшого про насильство повідомляють жінки - це 80 % усіх заяв; частка звернень чоловіків становить 14 – 16 %. Наголошено на зростанні кількості звернень через насильство щодо дітей. У 2021 р. їхня частка становила лише 2 % від усіх заяв, тоді як у 2026 р. - 6 % (1239 звернень). Кожне п'яте таке звернення цьогоріч реєструють на Вінниччині. За даними Національної соціальної сервісної служби наведено інфографіку стосовно кількості звернень щодо домашнього насильства у регіональному вимірі за січень – березень 2026 р. Показано, що лідером за кількістю таких звернень четвертий рік поспіль є Дніпропетровщина, на другому місці Одещина, на третьому – Вінниччина. У столиці кількість звернень впала у п'ять разів, а на Львівщині та Волині - у чотири. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4890049-v-ukraini-vpala-killist-zaiav-pro-domashnie-nasyllia-opendatabot>

43. Шкрібляк К. П. Шлюбний договір в Україні та Німеччині: порівняльно-правовий аналіз [Електронний ресурс] / К. П. Шкрібляк // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 2, ч. 1. – С. 331-335. *Досліджено цифрові активи як новий об'єкт цивільних прав та окремий елемент спадкової маси в умовах розвитку цифрової економіки. Проаналізовано правову природу, класифікацію та особливості спадкування цифрових активів, зокрема криптовалют, токенів, цифрових гаманців, облікових записів і інших цифрових ресурсів. Висвітлено проблеми ідентифікації, оцінювання, підтвердження належності цифрових активів спадкодавцю, а також забезпечення доступу спадкоємців до них у нотаріальному процесі. Обґрунтовано необхідність удосконалення законодавчого регулювання цифрової спадщини шляхом визначення правового статусу цифрових активів, запровадження спеціальних механізмів їх спадкування та гармонізації національного законодавства з міжнародними підходами.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/357355>

44. Ющик О. І. Кримінальна відповідальність за розголошення таємниці усиновлення (удочеріння) в Україні: проблеми теорії та практики [Електронний ресурс] / О. І. Ющик // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 2. – С. 499-504. *Проаналізовано кримінально-правову охорону таємниці усиновлення (удочеріння) в Україні, зокрема положень ст. 168 Кримінального кодексу України (КК України) як гарантії захисту приватного і сімейного життя. Обґрунтовано, що таємниця усиновлення є міжгалузевим інститутом, який охоплює норми сімейного, інформаційного та кримінального права. Розкрито зміст об'єкта та об'єктивної сторони складу цього кримінального правопорушення, а також проблеми його відмежування від суміжних складів злочинів, зокрема ст. 182 КК України. Зроблено висновок про необхідність удосконалення кримінально-правового механізму захисту таємниці усиновлення з урахуванням сучасних цифрових ризиків.* Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353075>

45. Як зареєструвати дитину, що народилась поза медичним закладом [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2026. – 25 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що через надзвичайні обставини, зокрема в умовах воєнного стану, жінки іноді змушені народжувати поза закладами охорони здоров'я — удома, в укриттях або в дорозі. Наведено роз'яснення Міністерства юстиції України спільно з Координаційним центром з надання безоплатної правничої допомоги (БПД), як у таких випадках зареєструвати народження дитини, отримати свідоцтво про народження державного зразка та які документи є підставою для державної реєстрації народження. Зауважено: якщо дитина народилася без медичного нагляду, а первинний медичний огляд не проводився, факт народження підтверджує медична консультативна комісія, що утворюється при структурних підрозділах із питань охорони здоров'я обласних державних адміністрацій. Заяву до комісії необхідно подати не пізніше одного тижня з дня народження дитини. Подати її можуть батьки, родичі, інші законні представники дитини або представники служби у справах дітей. Текст: https://zib.com.ua/ua/173141-yak_zareestruvati_ditinu_scho_narodilas_poza_medichnim_zakla.html

46. Як отримати повторне свідоцтво про народження: роз'яснення Мін'юсту [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 24 черв. – Електрон. дані. У Міністерстві юстиції України зазначили, що повторна видача свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану здійснюється на підставі актового запису цивільного стану дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном. Також у Мін'юсті зазначили, що документ може отримати представник особи, яка має право на повторне свідоцтво. Для цього потрібно подати довіреність, посвідчену відповідно до Закону України "Про нотаріат", або документ, що підтверджує повноваження представника відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". У разі звернення адвоката до ордера додається копія договору про надання

правової допомоги, засвідчена в установленому порядку. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/yak-otrimati-povtorne-svidoctvo-pro-narodzhennya-rozyasnennya-minyustu.html>

47. Ямковий В. І. Відновлення інституту заручин в проєкті Цивільного кодексу України: данина традиціям чи потреба сьогодення [Електронний ресурс] / В. І. Ямковий // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 521-526. *Розглянуто інститут заручин як елемент української правової традиції та проаналізовано еволюцію його нормативного регулювання у сімейному законодавстві України. Розкрито особливості правової природи заручин, проаналізовано новели проєкту Цивільного кодексу України та обґрунтовано самостійний характер відповідних правовідносин. Визначено проблемні аспекти правового регулювання майнових наслідків відмови від укладення шлюбу та виявлено необхідність узгодження норм сімейного і цивільного законодавства. Зроблено висновок про доцільність відновлення інституту заручин як засобу забезпечення ефективного захисту прав учасників відповідних правовідносин та гармонізації національного законодавства з європейськими правовими підходами.* Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/76.pdf>

21.07.2026.

Укладач: Савицька Л. В.